

Miron Cristea și românii din Covasna și Harghita, semnat de Ioan Lăcătușu. Așa cum subliniază Vlădica Ioan, cartea este nu numai un document memorialistic, ci și o provocare pentru tinerii teologi, mai ales din această parte de țară, pentru a continua „să se aplece, mai departe, asupra documentelor care se păstrează în mai multe arhive, dar și asupra „arhivei vii”, adică acei oameni care încă mai sunt printre noi și care l-au cunoscut pe patriarh.

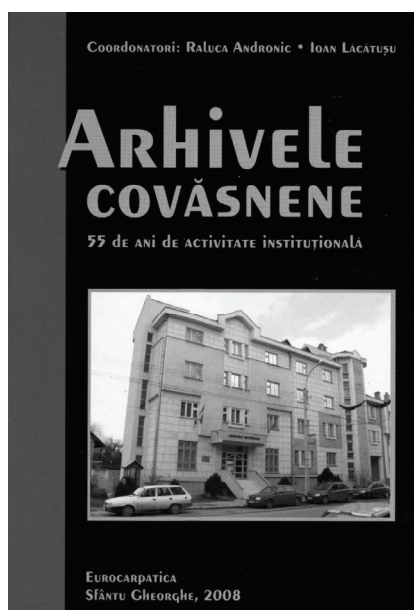
Un argument convingător îl reprezintă, în acest sens, **cele peste 40 de studii și articole despre viața și activitatea patriarhului Miron Cristea** apărute în perioada 1996-2008, în revista *Angvstia*, nr. 1-11, anuarul Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni și al Centrului Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan” și în primele două numere, din anii 2007-2008, ale revistei

Sangidava, anuarul Centrului Cultural Toplița și al Fundației Culturale Miron Cristea.

Nu este deloc întâmplător faptul că ediția actuală a cărții, la care ne referim, apare în anul în care se împlinesc 140 de ani de la nașterea Patriarhului Miron, 80 de ani de la sfințirea frumoasei sale ctitorii, Mănăstirea „Sfântul Proroc Ilie” din Toplița, dar și 90 de ani de la Marea unire de la 1 Decembrie 1918. Cinstirea memoriei patriarhului Miron Cristea ne oferă posibilitatea de a pune în evidență contribuția marilor bărbați născuți în această parte de țară, la formarea tezaurului culturii și spiritualității românești, cât și datoria celor care conduc astăzi destinele României de a asigura un climat de normalitate în planul conviețuirii interetnice, fără enclave, separatism și izolaționism etnic.

Monica BLAJ

Arhivele Covăsnene – 55 de ani de activitate instituțională,
de Raluca Andronic, Ioan Lăcătușu (coordonatori),
Editura Eurocarpatica, Sf. Gheorghe, 2008

În organizarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative, a Direcției Județene Covasna a Arhivelor Naționale și a Asociației Arhiviștilor și Prietenii Arhivelor Covasna, au avut loc, în ziua de 19 decembrie 2008, manifestările prilejuite de aniversarea a 55 de ani de activitate instituțională a filialei locale a Arhivelor Naționale.

Acțiunile susținute de tânăra colectiv și invitații săi au avut drept obiective evidenție-

rea principalelor evenimente din istoricul filialei locale, „omagierea celor care au trudit în această jumătate de secol pe tărâmul arhivisticii din județul Covasna” și „ceea ce trebuie întreprins pe viitor pentru împlinirea rolului important ce-i revine instituției în cadrul societății românești”, de depozitar al memoriei naționale. În spațiul destinat manifestărilor, un loc important l-a avut lansarea a două valoroase lucrări de specialitate: „Arhivele covăsnene – 55 de ani de activitate instituțională” și „Arta Bacoviensia – Anuarul Arhivelor Naționale Bacău”. Prima, rod al junilor arhiviști covăsneni Irina Bîzias, Adina Maria Crișan, Cristian Crișan, Botond Nagy și Marius Stoica, coordonați de Raluca Andronic și Ioan Lăcătușu, apărută cu câteva ore înaintea marcării evenimentului aniversar, la Editura Eurocarpatica din Sf. Gheorghe, reprezintă, într-adevăr, după cum afirmă și autorul prefeței lucrării „o fereastră deschisă deopotrivă către public și către colegii din sistemul Arhivelor Naționale”. Astfel, pentru cei din afara fenomenului arhivistic, lucrarea devine un interesant instrument ce favorizează contactul cu activitățile desfășurate într-o asemenea instituție: crearea arhivei, îmbo-

gățirea bazei sale documentare, prelucrarea fondurilor, conservarea și protejarea lor, valorificarea documentelor din fondurile proprii și, nu în ultimul rând, munca de îndrumare și control la creatorii și deținătorii de arhivă. Demne de atenție, atât pentru marele public, cât și pentru cercetători, arhiviști, istorici sunt și informațiile privind perioada secolelor XVII-XXI prezentate în trei dintre studiile constitutive ale lucrării: „Arhivele covășnene de-a lungul veacurilor” (secolul XVII – 1952); „Din activitatea instituțională a Direcției Județene Covasna a Arhivelor Naționale” (1953-2002) și „Arhivele covășnene în slujba comunității” (2003-2008). Pentru specialiștii în domeniu, adevărata deschidere a „ferestrei” o reprezintă studiul „Patrimoniul arhivistic” în cuprinsul căruia se prezintă baza documentară pe care o deține, la ora actuală, filiala Covasna a Arhivelor Naționale, constând din fondurile administrative, familiale și colecții personale, școlare, ale instituțiilor și asociațiilor de cultură, eclesiastice, judecătorești, notarilor publici, instituțiilor de ordine publică, economice (bresle, manufacturi, asociații meșteșugărești și industriale, corporațiuni și federații generale ale meseriașilor, întreprinderi industriale și comerciale, cooperative meșteșugărești și de consum), agricole și silvice, ale unor unități sanitare și de asistență socială, practic 583 de fonduri și colecții documentare, însumând 3.800 de metri liniari. Un fabulos tezaur al memoriei naționale.

Studiat și analizat cu competență științifică, poate contribui la combaterea argumentară a provocărilor de tip Lucian Baia et. comp. și la „cunoașterea unei epoci frământate, căreia mulți doresc să-i impună în posteritate o imagine deformată”, după cum realist afirma istoricul Petre Țurlea.

Autorii lucrării nu uită să-i omagieze și pe cei care au trudit și trudes, de peste o jumătate de veac, timp în care „arhivele nu au constituit o prioritate a societății românești”. În studiul „Personalul arhivelor covășnene” sunt trecuți în revistă directorii instituției, arhiviștii (consilieri, inspectori), arhivarii (referenți, restauratori), legătorii, secretarii, dactilografii, personalul auxiliar (îngrijitori, muncitori calificați, paznici), iar în finalul capitolului, în semn de înalt respect și prețuire pentru activitatea exemplară în formarea,

păstrarea și valorificarea arhivelor, sunt creionate în cuvinte calde, portretele directorilor Iosif Arvay (1953-1975), Vasilica Szasz (1973-1986) și Dan Vasile Baicu (1986-2006), demni înaintași și exemple de urmat pentru generația actuală a filialei. Implicarea arhiviștilor covășneni în viața științifică locală și națională, în viața comunității, este bine redată în studiul final unde sunt subliniate principalele activități desfășurate cu profesionalism de salariații filialei. Numai în ultimii cinci ani au publicat 8 volume și 328 de studii și articole (48 în reviste de specialitate și 280 în presa locală, regională și națională) și au participat la un număr impresionant de manifestări (sesiuni, reuniuni, simpozioane, dezbateri, mese rotunde) cu caracter științific, aniversar sau comemorativ cu tematică istorică sau privind teoria și practica arhivistică la care și-au adus o substanțială contribuție științifică și metodică.

Însăși lucrarea de față este o dovadă a muncii tenace și responsabile a colectivului arhivelor covășnene, desfășurată pentru realizarea obiectivelor propuse și, în același timp, un raport demn dat comunității în mijlocul căreia trăiește. Traducerea sa, în limbile maghiară și engleză dovedește, odată în plus, transparența activității instituției și îndemnul adresat conaționalilor noștri și a celor din afara hotarelor țării de a apela cu încredere la fondurile și colecțiile aflate în depozitele sale.

Alături de celelalte publicații privind istoria instituției, lucrarea de față se poate constitui în cel de-al 584-lea fond al Arhivelor Naționale din județul Covasna, având în vedere problematica dezbătută și valoarea sa documentară. Felicitări colectivului de arhiviști și directorului său, dr. Ioan Lăcătușu, pentru noua apariție editorială și succese în activitatea viitoare!

A doua lucrare intitulată „Acta Bacovien-sia – Anuarul Arhivelor Naționale Bacău”, apărută la mijlocul lunii decembrie 2008, la Editura Magic Print din Onești, este rodul arhiviștilor băcăuani din DJAS și filiala locală a Asociației Generale a Arhiviștilor din România și a unor cercetători, arhiviști și profesori din țară, coordonați de domnul Vilică Munteanu, directorul DJAS Bacău și cercetătoarele Mihaela Chelaru și Cristina Tănăsă.

Vasile STANCU